

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS KALĖJIMŲ TARNYBOS MARIJAMPOLĖS KALĖJIMĄ

2023-08-07 Nr. 4D-2023/1-469
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2023 m. gegužės 4 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos Marijampolės kalėjimo (toliau – Marijampolės kalėjimas) pareigūnų veiksmų (neveikimo) apribojant galimybę dalyvauti religinėse apeigose bei galimai nepateikus atsakymų į kreipimusis (toliau – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. „2023-04-28 dieną man atėmė galimybę melstis [...]. Pareigūnai pasakė taip - iš drausmės būrio niekas tavęs nevedžios, atseit 20 būrio, drausmės grupės kalinukai iš būrio nevedžiojami. [...] gal galima būtų čia 20 būryje atrasti patalpas, kur galėtų ateiti užimtumo grupė čia, į 20 būrį ir atlikti religines apeigas.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „[...] užrašau jums man neatsakytus skundų registracijos numerius: 2023-01-11 Nr. 1G-402, Nr. NPS-20-546, Nr. 1G-403, Nr. 1G-247, Nr. 1G-276, 2S-3203“.

3. Pareiškėja Seimo kontrolierės prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė 2023 m. gegužės 10 d. raštu Nr. 4D-2023/1-469/3D-1049 kreipėsi į Kalėjimų tarnybą, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2023 m. gegužės 31 d. Seimo kontrolierė gavo Kalėjimų tarnybos raštą Nr. 1S-3103; rašte ir jo prieduose pateikta toliau nurodyta informacija:

4.1. „Informuojame, kad nuteistasis Pareiškėjas bausmę atlieka pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietoje, drausmės grupėje, į kurią pateko 2022 m. vasario 17 d. administracine tvarka jam skyrus nuobaudą už psichiką veikiančių medžiagų vartojimą.“

4.2. „Marijampolės kalėjime nuteistiesiems, taip pat ir Pareiškėjui, neatsižvelgiant į grupę, kurioje jie yra, sudaromos sąlygos lankyti religines apeigas. Pažymėtina tai, kad Pareiškėjui ir iki jo paskyrimo į drausmės grupę, ir jau paskyrus buvo suteikiama galimybė dalyvauti jo pageidaujamuose pozityvaus užimtumo užsiėmimuose, organizuojamuose Lietuvos veiklių žmonių bendrijos. Tokie užsiėmimai yra susiję su tikėjimu ir vyksta tam skirtoje patalpoje (klubo salėje) vieną kartą per savaitę (penktadieniais), 9:00-10:30 val.“

4.3. „Pareiškėjas, atlikdamas bausmę drausmės grupėje, turi galimybę dalyvauti religinėse apeigose ir jam yra sudarytos sąlygos lankytis jo pageidaujamoje 4.2 punkte paminėtos programos

užsiėmimuose, vykstančiuose kartą per savaitę.“

4.4. „Norint dalyvauti religinėse apeigose, drausmės grupėje esantiems nuteistiesiems prašymo pateikti nereikia. Tačiau šiuo atveju, kadangi Pareiškėjas pageidauja dalyvauti 4.2 punkte nurodytuose pozityvaus užimtumo religinio pobūdžio užsiėmimuose, kad būtų įtrauktas į lankančiųjų sąrašus, reikalingas jo prašymas. Informuojame, kad Pareiškėjui 2023-04-26 pateikus tokį prašymą Marijampolės kalėjimo Resocializacijos skyriaus viršininko pavaduotojo sprendimu jam leista lankyti Lietuvos veiklių žmonių bendrijos organizuojamos programos užsiėmimus“.

4.5. „Pareiškėjas 2022-11-08 kreipėsi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją su skundu Nr. 3R-2146, kuris LKT persiųstas 2022-12-05 raštu Nr. (1.23Mr)7R-5404 ir toliau nagrinėti perduotas Marijampolės kalėjimui. Į Marijampolės kalėjimo administraciją Pareiškėjas kreipėsi 2023-01-04 su prašymu Nr. 1G-276, 2023-01-06 su prašymu Nr. 1G-247, 2023-01-11 su prašymu Nr. 1G-402, 2023-01-11 su skundu Nr. 1G-403 (kopija nepateikiama dėl techninių kliūčių, susijusių su dokumentų valdymo sistema), 2023-01-24 su skundu Nr. NPS-20-546. Informuojame, kad Pareiškėjas 2023-01-26 pateikė kreipimąsi Nr. SV-20-269, prašydamas 2023-01-11 skundo Nr. 1G-402 nenagrinėti. Į 2023-01-11 skundą Nr. 1G-403 atsakymas pateiktas 2023-03-08 raštu Nr. SN-20-354, taip pat pateiktas atsakymas į 2023-01-06 prašymą Nr. 2G-276 (kopijos neįmanoma pateikti dėl techninių kliūčių, susijusių su dokumentų valdymo sistema). Kitų atsakymų į skundus kopijų pateikti nėra galimybės, kadangi jie buvo pateikti per dokumentų valdymo sistemą „A“, kuri veikė iki 2023-03-01 ir jau nefunkcionuoja.“

5. 2023-07-18 el. paštu Seimo kontrolierei papildomai pateiktoje informacijoje nurodyta:

4.6. dėl atsakymo į skundą Nr. NPS-20-546 kopijos. Nuteistasis šiame skunde nurodo, kad negauna atsakymo į kitą pateiktą skundą. Pasiiaškinus aplinkybes nustatyta, kad nuteistajam į pirminį skundą (persiųstą Kalėjimų departamento (toliau šioje pažymoje bus naudojamas dabartinis Kalėjimų tarnybos pavadinimas) 2022-12-15 raštu Nr. 2S-3203) buvo atsakyta Marijampolės kalėjimo viršininko raštu. Prisegtoje medžiagoje (penktame lape) matyti, kad šis atsakymas kalėjimo viršininko pasirašytas 2023-01-12, užregistruotas ir nuteistajam įteiktas 2023-01-13. Konkrečiai į skundą Nr. NPS-20-546 dėl laiku nepateikto atsakymo nebuvo atsakyta, tačiau atsakymas į pirminį skundą, persiųstą iš Kalėjimų tarnybos, pateiktas (skundas raštu Nr. 2S-3203 pateiktas 2022-12-15, atsakymas pateiktas 2023-01-13);

4.7. buvo prašoma pateikti atsakymo į prašymą Nr. 1G-247 kopiją. Pateikta informacija, kad šis prašymas išnagrinėtas „Nuteistųjų įtraukimo į darbinę veiklą bei leidimo vykdyti individualią veiklą“ komisijos posėdžio metu, su sprendimu nuteistasis supažindintas komisijos posėdžio metu, pridedama protokolo Nr. LV-4071 kopija;

4.8. prisegama atsakymo į skundą Nr. 1G-276 kopija. Pateiktoje medžiagoje matyti, kad atsakymas pasirašytas ir užregistruotas 2023-02-14, nuteistajam įteiktas 2023-02-15;

5.4. papildomai pridėta: Nuteistųjų, kalinčių būriuose, dalyvaujančių „Lietuvos veikliųjų žmonių bendrijos“ užsiėmimuose 2023 m. II ketvirtį, sąrašo kopija, kuriame yra įrašyta ir Pareiškėjo pavardė; Pareiškėjo 2023-04-26 prašymo dėl užsiėmimų lankymo kopija, su Marijampolės kalėjimo Resocializacijos skyriaus viršininko pavaduotojo rezoliucija leisti lankyti Lietuvos veiklių žmonių bendrijos organizuojamos programos užsiėmimus; Teisingumo ministerijos 2022-12-05 rašto Nr. (1.23Mr)7R-5404 kopija; Pareiškėjo 2022-11-28 skundo reg. Nr. 3R-2146; 2023-01-04 skundo Nr. 1G-276; 2023-01-06 skundo Nr. 1G-247; 2023-01-11 skundo Nr. 1G-402; 2023-01-26 prašymo Nr. SV-20-269; 2023-01-24 skundo Nr. NPS-20-546; skundo Nr. 1G-403 kopijos; Kalėjimų tarnybos 2022-12-15 rašto Nr. 2S-3203 kopija; Marijampolės kalėjimo viršininko 2023-03-08 atsakymo Nr. SN-20-354 kopija.

Tyrimui reikšmingi Lietuvos Respublikos teisės aktai

6. *Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo* (toliau – VAI)

3 *straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:
5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi

atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. [...]“.

10 straipsnis. „3. Viešojo administravimo subjektai administracinius sprendimus gali priimti savo iniciatyva arba gavę asmenų prašymus ar skundus. 4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys. 5. Administraciniame sprendime turi būti nurodyta:

- 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas;
- 2) administracinio sprendimo data;
- 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris;
- 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos;
- 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės;
- 6) administracinio sprendimo motyvai;
- 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką;
- 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

6. Administracinis sprendimas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens. Kai administracinis sprendimas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, sprendimo pasirašymui prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje.“

13 straipsnis. „1. Asmeniui, pateikusiam prašymą, ar asmeniui, dėl kurio galimai pažeistų teisių ir teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, taip pat asmenims, kuriems administracinis sprendimas turi tiesioginį poveikį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo administracinio sprendimo priėmimo dienos raštu pranešama apie priimtą administracinį sprendimą pateikiant to sprendimo kopiją, o kai reikia apsaugoti atitinkamų kategorijų duomenis, – nuasmenintą priimto administracinio sprendimo nuorašą.“

7. Bausmių vykdymo kodekso (toliau BVK):

45 straipsnis. „1. Tikintys nuteistieji turi teisę dienotvarkėje numatytu laisvalaikio metu bausmės atlikimo vietoje atlikti religines apeigas. 2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga privalo užtikrinti, kad religinės apeigos netrukdytų kitų nuteistųjų poilsui. 3. Dvasininkus religinėms apeigoms atlikti kviečia laisvės atėmimo vietų įstaiga. [...]“

100 straipsnis. „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto ir laisvės atėmimo bausmes vykdančių įstaigų pareigūnų veiksmai ir jų priimti sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios įstaigos direktoriui. Bausmę vykdančios įstaigos direktorius šį skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o kai dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo pabaigos dienos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą bausmę vykdančios įstaigos direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo dienos gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.“

8. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės),

42 punktą – „Į prašymą ar skundą paprastai atsakoma tokiu būdu, koku buvo pateiktas prašymas ar skundas.

45 punktas – Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį:

45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

[...]

47. Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

9. *Nuteistųjų įtraukimo į darbinę veiklą tvarkos aprašas (toliau - Aprašas)*, patvirtintas 2022 m. spalio 21 d. Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V-368:

„23. Komisija vertina nuteistojo atitiktį konkrečiai darbinei veiklai vykdyti keliamiems reikalavimams: 23.1. parenkant nuteistąjį įtraukti į darbinę veiklą, atsižvelgiama į Aprašo 9 punkte nurodytus įtraukimo į darbinę veiklą atrankos kriterijus, taip pat į laisvas pareigybes ir darbo vietas; 23.2. dirbti su potencialiai pavojingais įrenginiais parenkami tik atitinkamai specialybei reikalingus kvalifikacijos dokumentus turintys nuteistieji; 23.3. dirbti specialių žinių reikalaujančią darbinę veiklą parenkami atitinkamą kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus turintys nuteistieji, o maisto gamybos ir realizavimo srityse – higienos įgūdžių pažymėjimą turintys nuteistieji.

24. Komisija, atsižvelgdama į aplinkybių visumą, svarsto galimybę nuteistąjį įtraukti į darbinę veiklą ir savo sprendimą įformina protokolu bei užpildo nuteistajam Pranešimą dėl įtraukimo į darbinę veiklą (3 priedas). Komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio ir laisvės atėmimo vietų įstaigos vadovui nėra privalomi. Nuteistasis į Komisijos posėdį paprastai nėra kviečiamas ir posėdyje nedalyvauja. Sutikimą (atsisakymą) dalyvauti darbinėje veikloje nuteistasis išreiškia Pranešime dėl įtraukimo į darbinę veiklą.

[...]

26. Sprendimą (įsakymą) dėl nuteistojo įtraukimo į darbinę veiklą priima laisvės atėmimo vietų įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo.“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

10. Vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama ir – LVAT) yra pažymėjęs,

10.1. „[...] kad termino administracinei paslaugai atlikti nesilaikymas nėra suderinamas su įstatymų viršenybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo bei gero administravimo principais (šiuo aspektu žr. 2013 m. gruodžio 11 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A525-2648/2013)“.

10.2. „[...] procedūriniai terminai sprendimo priėmimui yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg ilgai užtęsimas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją (žr. 2013 m. spalio 8 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A602-1189/2013).“

10.3. 8. LVAT praktika, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas; pritarta LVAT teisėjų 2016 m. birželio 1 d. pasitarime:

IV.1. Gero administravimo principas

3 punktas – „[...] Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas (šiuo aspektu žr. 2012 m. balandžio 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A492-1978/2012). Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą

akcentuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų (žr. 2015 m. gruodžio 21 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015);

5 punktas – „[...] gero administravimo principas yra platus, tai yra savyje talpinantis ne vieną įvairaus pobūdžio (materialinio, procedūrinio) imperatyvą (elementą), tai yra:

Pareigą motyvuoti. Pasak Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo, gero administravimo (atsakingo valdymo) principas apima ir asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą (VAĮ 8 str. 1 d.) (šiuo aspektu žr. 2012 m. gegužės 31 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A602-2112/2012). [...]

Pareigą išaiškinti administracinio akto apskundimo tvarką. Su geru viešuoju administravimu bei Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintu principu, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, nesiderina administracinio akto apskundimo tvarkos neišaiškinimas (2014 m. balandžio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS858-284/2014).“

Tyrimo išvados

11. Atsižvelgiant į Skunde aprašytas aplinkybes, tyrimo išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

11.1. dėl pareigūnų veiksmų galimai apribojant galimybę dalyvauti religinėse apeigose;

11.2. dėl pareigūnų veiksmų galimai netinkamai nagrinėjant kreipimusis, nepateikiant į juos atsakymų.

Dėl pareigūnų veiksmų galimai apribojant galimybę dalyvauti religinėse apeigose

12. Pareiškėjas Skunde rašo, jog atliekant bausmę drausmės grupėje, jam neužtikrinama galimybė dalyvauti religinėse apeigose.

13. BVK 45 straipsnis reglamentuoja, kad tikintys nuteistieji turi teisę dienotvarkėje numatytu laisvalaikio metu bausmės atlikimo vietoje atlikti religines apeigas (šios pažymos 7 punktas).

14. Kalėjimų tarnyba pateiktoje informacijoje Seimo kontrolierę informavo, kad nuteistiesiems, taip pat ir Pareiškėjui, neatsižvelgiant į grupę, kurioje jie yra, sudaromos sąlygos lankyti religines apeigas. Pareiškėjui ir iki jo paskyrimo į drausmės grupę, ir jau paskyrus buvo suteikiama galimybė dalyvauti jo pageidaujamuose pozityvaus užimtumo užsiėmimuose, organizuojamuose Lietuvos veiklių žmonių bendrijos. Tokie užsiėmimai yra susiję su tikėjimu ir vyksta tam skirtoje patalpoje (klubo salėje) vieną kartą per savaitę (penktadieniais), 9:00-10:30 val. Norint dalyvauti religinėse apeigose, drausmės grupėje esantiems nuteistiesiems prašymo pateikti nereikia. Tačiau šiuo atveju, kadangi Pareiškėjas pageidauja dalyvauti pozityvaus užimtumo religinio pobūdžio užsiėmimuose, organizuojamuose Lietuvos veiklių žmonių bendrijos, kad būtų įtrauktas į lankančiųjų sąrašus, reikalingas jo prašymas. 2023-04-26 Pareiškėjui pateikus tokį prašymą, Marijampolės kalėjimo Resocializacijos skyriaus viršininko pavaduotojo sprendimu jam leista lankyti Lietuvos veiklių žmonių bendrijos organizuojamos programos užsiėmimus. Taip pat pateiktas nuteistųjų, kalinčių būriuose ir dalyvaujančių Lietuvos veiklių žmonių bendrijos užsiėmimuose 2023 m. II ketvirtį, sąrašo kopija, kuriame įrašyta ir Pareiškėjo pavardė.

Iš pateiktos informacijos konstatuotina, kad Seimo kontrolierė nenustatė duomenų, kurie patvirtintų Skunde nurodytus teiginius, kad Pareiškėjui buvo ribojama galimybė dalyvauti religinėse apeigose, todėl Skundo dalis dėl Marijampolės kalėjimo pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai apribojant galimybę dalyvauti religinėse apeigose yra atmestina.

*Dėl pareigūnų veiksmų galimai netinkamai nagrinėjant kreipimusis,
nepateikiant į juos atsakymų*

15. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad jam nebuvo atsakyta į jo kreipimusis 2023-01-11 Nr. 1G-402, Nr. NPS-20-546, Nr. 1G-403, Nr. 1G-247, Nr. 1G-276 ir Nr. 2S-3203.

16. Nagrinėdama pareiškėjų skundus, Lietuvos kalėjimų tarnyba, kaip viešojo administravimo subjektas, savo veikloje privalo laikytis ir viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų; dėl asmens prašymų turi priimti administracinius sprendimus, kurie turi būti grįsti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jų turinį (šios pažymos 6, 9 punktai).

Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas. Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą akcentuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, taip pat ir Seimo kontrolierės darbo praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų. Terminu administracinei paslaugai atlikti nesilaikymas nėra suderinami su įstatymų viršenybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo bei gero administravimo principais. (šios pažymos 10 punktas).

17. Iš Skundo tyrimo metu surinktų duomenų nustatyta, kad:

17.1. Pareiškėjas 2022-11-28 skundu kreipėsi į Teisingumo ministeriją (reg. Nr. 3R-2146) dėl Marijampolės pataisos namų (toliau šioje pažymoje bus naudojamas dabartinis Marijampolės kalėjimo pavadinimas) pareigūnų veiksmų ir kalinimo sąlygų. Jo skundą Teisingumo ministerija 2022-12-05 raštu Nr. (1.23Mr)7R-5404 persiuntė nagrinėti Kalėjimų tarnybai, o Kalėjimų tarnyba 2022-12-15 raštu Nr. 2S-3203 persiuntė Marijampolės kalėjimui (rašto gavimo datos Marijampolės kalėjime Kalėjimų tarnyba nepateikė). Marijampolės kalėjimas 2023-01-12 raštu (rašto registracijos numerio Kalėjimų tarnyba nepateikė) pateikė Pareiškėjui atsakymą, kuriame paaiškintos skunde keliamos problemos dėl per didelio nuteistųjų skaičiaus kameroje, skundas vertinamas kaip nepagrįstas, nurodytas teisinis reglamentavimas ir rašto apskundimo tvarka.

17.2. Marijampolės kalėjime 2023-01-06 buvo gautas Pareiškėjo 2023-01-04 skundas, (reg. 2023-01-06 Nr.1G-276), kuriame Pareiškėjas skundžiasi netinkamomis sąlygomis, sugedusiu tualetu vandens nuleidimo bakeliu. Į Pareiškėjo prašymą Marijampolės kalėjimo administracija 2023-02-14 pateikė atsakymą Nr. SN-20-215, kuriame nurodyta, kad Marijampolės kalėjime už elektrą ir santechniką atsakingas darbuotojas informavo, kad gedimai jau pašalinti, taip pat rašte nurodyta ir rašto apskundimo tvarka. Tačiau atsakymas pateiktas praleidus teisės aktuose nustatytą 20 darbo dienų terminą.

17.3. Pareiškėjas 2023-01-11 skundu Nr. 1G-403 kreipėsi į Marijampolės kalėjimą dėl informacijos apie patirtą sužalojimą pateikimo. Į Pareiškėjo prašymą Marijampolės kalėjimo administracija 2023-03-08 pateikė atsakymą Nr.SN-20-354, kuriame nurodė prašomą informaciją, teisinį reglamentavimą, rašto apskundimo tvarką. Tačiau atsakymas pateiktas praleidus teisės aktuose nustatytą 20 darbo dienų terminą.

17.4. Pareiškėjas 2023-01-11 skundu Nr. 1G-402 kreipėsi į Marijampolės kalėjimo administraciją dėl galimai neteisėtai į kamerą patalpinto kito nuteistojo. 2023-01-26 Pareiškėjas Marijampolės kalėjimo administracijai pateikė prašymą Nr. SV-20-269, kuriame nurodė jo 2023-01-11 skundo Nr.1G-402 nenagrinėti, kadangi viskas jam išaiškinta žodžiu, pretenzijų neturi. Marijampolės kalėjimas Pareiškėjui nepateikė atsakymo (administracinio sprendimo) dėl administracinės procedūros nutraukimo, kaip tai nustatyta VAI (šios pažymos 6 punktas).

17.5. Pareiškėjas 2023-01-06 prašymu Nr. 1G-247 kreipėsi į Marijampolės kalėjimo administraciją leisti jam dirbti pagal įgytas specialybes. Šį prašymą Marijampolės kalėjimo administracija perdavė nagrinėti Nuteistųjų įtraukimo į darbinę veiklą bei leidimo vykdyti individualią veiklą komisijai, kuri apsvarsčiusi nutarė įtraukti Pareiškėją į norinčių dirbti sąrašą (2023-01-31 protokolo Nr. LV-4071). Pažymėtina, kad Apraše nurodyta, kad komisija,

atsižvelgdama į aplinkybių visumą, svarsto galimybę nuteistąjį įtraukti į darbinę veiklą ir savo sprendimą įformina protokolu bei užpildo nuteistajam Pranešimą dėl įtraukimo į darbinę veiklą.

Kadangi Pareiškėjui nebuvo pasiūlyta konkreti darbinė veikla, Pranešimo komisija neužpildė, taip pat nei komisija, nei Marijampolės kalėjimo administracija nepateikė jokio atsakymo į Pareiškėjo raštu teiktą prašymą.

Asmenų prašymų nagrinėjimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta, kad Pareiškėjui į prašymą institucija turi atsakyti tokiu būdu, koku buvo pateiktas prašymas (šiuo konkrečiu atveju – raštu), atsižvelgiant į jo turinį; į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant administracinę paslaugą arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (šios pažymos 8 punktas).

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį, kad Pareiškėjo problema dėl įdarbinimo jau buvo nagrinėta Seimo kontrolierės pažymoje (2023-06-15 Nr. 4D-2023/1-272), kurioje buvo konstatuota, kad tiek Marijampolės kalėjimo, tiek ir Kalėjimų tarnybos administracija nepadėjo Pareiškėjui įsidarbinti, kad jis, be kitų galimybių, turėtų ir galimybę susimokėti pinigines baudas. Seimo kontrolierė Kalėjimų tarnybos direktoriui rekomendavo imtis veiksmų, numatytų BVK 56 straipsnyje ir sudaryti realias galimybes Pareiškėjui įsidarbinti ir taip sumokėti pinigines baudas. Kalėjimų tarnyba pateikė informaciją, kad Pareiškėjas nuo šių metų birželio 1 dienos yra priimtas į patalpų tvarkytojo pareigas dirbti 0,25 etato dalimi. Kadangi Pareiškėjo problema dėl įsidarbinimo išsisprendė, Seimo kontrolierė rekomendacijos dėl atsakymo Pareiškėjui į jo prašymą įsidarbinti pateikimo neteiks.

17.6. Pareiškėjas 2023-01-24 kreipėsi į Marijampolės kalėjimo administraciją su skundu Nr. NPS-20-546, kuriame klausia, kodėl vėluojama atsakyti į skundą, persiūtą iš Kalėjimų tarnybos. Atsakymo į minėtą skundą Pareiškėjui Marijampolės kalėjimas nepateikė, taip pažeisdamas BVK ir VAĮ nuostatas bei gero administravimo principo reikalavimą.

Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Marijampolės kalėjimas nagrinėdamas Pareiškėjo kreipimuisi nesilaikė BVK, VAĮ bei Taisyklėse nustatytų reikalavimų, ne į visus Pareiškėjo Skunde nurodytus kreipimuisi buvo pateikti atsakymai, taip pat kai kurie atsakymai pateikti praleidus teisės aktuose nustatytą 20 darbo dienų terminą. Todėl Pareiškėjo Skundo dalis dėl pareigūnų veiksmų galimai netinkamai nagrinėjant kreipimuisi, kiek tai susiję su kreipimaisi 2023-01-04 (reg. 2022-01-06 Nr.1G-276), 2023-01-11 Nr. 1G-403, 2023-01-11 Nr. 1G-402, 2023-01-24 Nr. NPS-20-546, yra pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalį dėl Marijampolės kalėjimo pareigūnų veiksmų galimai apribojant galimybę dalyvauti religinėse apeigose atmesti.

19. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalį dėl Marijampolės kalėjimo pareigūnų veiksmų galimai netinkamai nagrinėjant kreipimuisi, nepateikiant į juos atsakymų, kiek tai susiję su kreipimaisi 2023-01-04 (reg. 2022-01-06 Nr.1G-276), 2023-01-11 Nr. 1G-403, 2023-01-11 Nr. 1G-402, 2023-01-06 Nr. 1G-247, 2023-01-24 Nr. NPS-20-546, pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

20. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio

1 dalies 14 ir 17 punktais, **Kalėjų tarnybos direktoriui** rekomenduojama:

20.1. pakartotinai išnagrinėti Pareiškėjo kreipimuisi ir raštu pateikti atsakymus, į kuriuos nebuvo raštu atsakyta (17.4. ir 17.6. papunkčiai);

20.2. imtis priemonių, kad ateityje pareiškėjų skundai būtų tiriami atidžiai, įvertinant visas skunduose nurodytas aplinkybes, o priėmus sprendimą – raštu teikiami atsakymai, kuriuose būtų nurodyta tokio sprendimo priežastis, apskundimo tvarka ir terminas, atsakymai teikiami pagal teisės aktuose nustatytą 20 darbo dienų terminą.

20.3. imtis priemonių, komisijai neprieštaraujant, kad nuteistasis gali dirbti, bet nesant laisvų darbo vietų nuteistasis įtraukiamas į norinčiųjų dirbti sąrašą, apie tai nuteistieji būtų informuojami raštu.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į **Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė